

## KAMULAŞTIRMA KANUNUNDAKİ TEBLİGAT HÜKÜMLERİ ve TEBLİGAT KANUNUNUN GENELLİK NİTELİĞİ

Doç. Dr. Ejder Yılmaz\*

### A) Giriş

Kamulaştırma (istimlâk) işlerinde yapılacak tebligatta uygulanacak hükümler, daha önceleri 1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlâk Kanunu'nda (m.13-14) düzenlenmekte idi. Ancak, bu Kanun, yerini 1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na bıraktığı için, tebligata ilişkin hükümler, bugün, Kamulaştırma Kanunu'nun (yine) 13-14 üncü maddelerinde yer almaktadır.

6830 sayılı İstimlâk Kanunu'nun tebligata ilişkin hükümlerini, daha önce, yayımlamış bulunduğumuz "Tebliğat Hukuku" adlı kitabımızda ayrıntılarıyla incelemiştik<sup>1</sup>. Ancak, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu, tebligatla ilgili hükümlerde, eskiye oranla temelli bir değişiklik yapmamasına karşın, yine de bazı değişiklikleri içerdiğinden, sözkonusu değişiklik dolayısıyla, kamulaştırma işlerinde yapılacak tebligata ilişkin olarak ortaya çıkan sorunlara değinmenin yararlı ve hatta zorunlu olduğu inancındayım. Çünkü, Kamulaştırma Kanunu, İstimlâk Kanunu'na oranla, tebligat açısından bazı konularda daha iyi bir düzenleme getiriyorsa da, yine de eskiden varolan bazı duraksamalara son verecek nitelikte değildir; hatta Kamulaştırma Kanunu'ndaki bazı hükümler, yeni bazı duraksamalara yolaçabilecek niteliktedir.

### B) Kamulaştırma Kanunu'nun 13 ve 14 üncü Maddelerindeki Düzenleme

Kamulaştırma Kanunu'nun 13 üncü maddesine göre, "Kamulaştırılması kararlaştırılan taşınmaz malın, 7 nci maddedeki usule göre tesbit edilen sahibi, zilyet veya diğer ilgililerden adresi tespit olunanlara tebliğ edilmek üzere; kamulaştırılacak taşınmaz malın

\* A.Ü. Hukuk Fakültesi, Medeni Usul ve İcra-İflas Hukuku Anabilim Dalı.

1 Bkz. Ejder Yılmaz/Tacar Çağlar, Tebliğat Hukuku, Ankara 1983 s. 345-382.

kamulaştırılmasına uygun ölçekli bir plân veya ölçekli krokisi, kamulaştırma kararı, takdir olunan kıymeti, kamulaştırma karşılığının veya ilk taksidinin milli bankalardan birine hak sahibi adına yatırıldığına dair belge, kamulaştırmanın hangi idare yararına yapıldığı ve açılacak davalarda husumetin kime yöneltileceği, bedelin bankaya yatırıldığı tarihten başlayarak otuz gün içinde notere verilir. Noter onbeş gün içinde belgeleri tebliğe çıkartır. Noterler tarafından tebligat giderlerinden başka Noterlik Ücret Tarifesi'nin 8 inci maddesi maddesi uyarınca ücret alınır (fıkra I). Köy yararına kamulaştırmalarda tebligat, ihtiyar kurulundan en az üç üyenin önünde yapılır ve düzenlenen tutanak birlikte imzalanır. Belgelenen tebliğ geçerlidir (fıkra II). Doğrudan tebligat ile beraber yukarda yazılı hususlar ayrıca ilân olunur (fıkra III). İlân: a) Kamulaştırılması kararlaştırılan taşınmaz malın bulunduğu yerin, herkese açık yerlerinden birine ve belediye dairesine veya köy odasına onbeş gün süreyle asılarak, b) Kamulaştırılacak taşınmaz malın bulunduğu yerde gazete çıkıyor ise, gazetelerden birinde belgelerin özeti en az bir defa yayımlanarak yapılır (fıkra IV). Köy yararına yapılan kamulaştırmalarda yalnız (a) bendi hükmü uygulanır (fıkra V). Yapılan araştırmalar sonucunda adresleri bulunamayan veya adreslerinde noter aracılığıyla tebligat yapılamayanlara, 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 28 inci maddesi gereğince ilân yoluyla tebligat yapılır (fıkra VI). Açılacak davalarda hangi idareye husumet yöneltileceğinin tebliğ belgelerinde açıkça belirtilmemiş veya yanlış gösterilmiş olması yüzünden davada husumet yanlış yönetilmiş ise, gerçek hasma tebligat yapılmak suretiyle davaya devam olunur (fıkra VII)".

Tebliğata ilişkin olarak 14 üncü maddenin birinci fıkrasında ise şöyle denilmektedir: "Kamulaştırılacak taşınmaz malın sahibi, zilyedi ve diğer ilgililer noter veya ihtiyar kurulu aracılığıyla yapılan tebligat gününden, kendilerine tebligat yapılamayanlara tebligat yerine geçmek üzere gazete ile yapılan ilân tarihinden veya köy odasına asılmak suretiyle yapılan ilân süresinin bitiminden itibaren otuz gün içinde, kamulaştırma işlemine karşı idarî yargıda ve takdir olunan bedel ile maddî hatalara karşı da adli yargıda dava açabilirler".

Bu hükümlerle, (eski) İstimlâk Kanunu'nun paralel hükümleri karşılaştırdığında şunlar saptanabilir:

Her iki kanunda, tebligat yöntemi, temelde aynıdır; ancak, ayrıntılarda bazı farklılıklar vardır. Kamulaştırma Kanunu'nda

adres belirlenmesi açısından nüfus kayıtlarına da bakılacağı belirtilmiş (m. 7); tebliğ edilecek belgeler arasında, "kamulaştırma karşılığının veya ilk taksidinin milli bankalardan birine hak sahibi adına yatırıldığına dair belge"nin de bulunması gerektiği açıklığa kavuşturulmuş (m. 13, I); tebliğ edilecek belge ve bilgilerin "bedelin bankaya yatırıldığı tarihten başlayarak otuz gün içinde notere verileceği" esası getirilmiş (m. 13, I); noterin alacağı ücretin Noterlik Ücret Tarifesi'nin 8 inci maddesine göre belirleneceği (m. 13, I)<sup>2</sup> hükmüne bağlanmıştır.

İstimplâk Kanunu m. 13, I'de gerekli tebligat işlemleri için "ikametgâh tespiti"nden söz edilmekte iken, Kamulaştırma Kanunu m. 13, I'de daha doğru olarak<sup>3</sup>, "adres tespiti" ifadesi kullanılmıştır.

İstimplâk Kanunu'nda (m. 13, 1/sondan ikinci cümle), "köy lehine istimplâklerde, tebligat ihtiyar meclisi huzurunda şahsa yapılır" denilmekte iken, Kamulaştırma Kanunu'nda (m. 13, II), köy lehine yapılan kamulaştırmalarda tebligat "ihtiyar kurulundan en az üç üyenin önünde yapılır" denilmiştir.

Yapılacak ilân bakımından, İstimplâk Kanunu, gazete çıkan yerlerdeki gazetelerden birisinde belgelerin özetinin, onbeş gün ara ile en az iki kez yayımlanması esasını benimserken, Kamulaştırma Kanunu, bu esası, "kamulaştırılması kararlaştırılan taşınmaz malın bulunduğu yerde gazete çıkıyorsa, gazetelerden birinde belgelerin özeti en az bir defa yayımlanır" şeklinde değiştirmiştir (m. 13, IV/b).

Adresleri bulunamayan veya adreslerine tebligat yapılamayanlara ilişkin olarak konulan Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI hükmü, yeni bir düzenleme olup, İstimplâk Kanunu'nda böyle bir hüküm bulunmamakta idi<sup>4</sup>.

İstimplâk Kanunu, kamulaştırma ile ilgili olarak, idarî ve adli yargıda açılacak davalar bakımından bir ayırma giderek 15 ve 30 günlük iki ayrı süre öngörmüş olmasına karşın, Kamulaştırma Kanunu dava açma süresi açısından tekdüzeliği (yeknesaklığı) kabul etmiş ve süreyi 30 gün olarak belirlemiştir<sup>5</sup>.

2 İstimplâk Kanunu'ndaki hüküm (m. 13, I), "tebligat masraflarından başka yalnız yüz kuruş maktu ücret alınır" şeklinde idi. Kamulaştırma Kanunu'ndaki hüküm, değişen ekonomik koşullara uymak açısından daha doğru ve yasa yapma tekniğine göre daha yerindedir.

3 Bkz. bu konuda aşa. D/2.

4 Bu hükmün yolaçabileceği yanlış anlamalar için bkz. aşa. D/5.

5 Bkz. aşa. D/4,5.

Kamulaştırma Kanunu'nun tebligatla ilgili olan 13 ve 14 üncü maddelerinin açıklamasını aşağıda<sup>6</sup> yapacağım.

### C) Tebligat Kanunu'nun "Genellik" ve Kamulaştırma Kanunu m. 13-14'ün "Özellik" Niteliği

Kamulaştırma Kanunu'nun tebligatla ilgili olan 13 ve 14 üncü maddelerinin açıklamasına geçmeden önce, bazı duraksamalara neden olduğu ve kanımca, "tebligat hukuku" açısından son derece önemli bulunduğu için, Tebligat Kanunu'nun tebligat işlerinde, uyulması gerekli "genellik niteliği" ve (Tebligatla ilgili bazı hükümler taşıyan diğer bazı yasalarda olduğu gibi) Kamulaştırma Kanunu m. 13-14'ün "özellik niteliği" sorununa değinmek ve soruna açıklık getirmek isterim.

Genel olarak tebligat, hukuksal bir işlemde, ilgili kimsenin haber almasını sağlamak amacıyla yetkili makamın yasal biçimde ve yazı veya ilân ile yapacağı belgeleme işlemidir<sup>7</sup>. Çoğu kez, işlemler tebligat ile hukuksal sonuç doğurur hale gelirler. Aksi takdirde, yani tebliği gereken işlem tebliğ edilmedikçe, o işlemin ortaya çıkarılması gereken hukuksal sonuçlar doğmaz; değişik ifade ile, tebligat öyle bir işlemdir ki, usulüne uygun olarak yapılmadığı takdirde, tebliği çıkaran merciin (sözgelimi, bir yargı organının, bir yönetsel katın veya başka bir makamın) yaptığı işlemler çoğu kez pratik (uygulamasal) açıdan hüküm ifade etmezler ve devamlılık göstermesi gereken işlemler kesintiye uğrarlar. Daha somut deyişle, tebliğ yapılmadıkça sözgelimi, yasayollarına başvurmaya için gerekli süreler, dava açılması için gerekli süreler işlemeye başlamaz ve benzeri sonuçlar ortaya çıkar. Oysa, hukuk düzeninde, ilgililer belli süreler içerisinde belli davranış biçimlerinde bulunmak zorundadırlar. Sürelerin tebligat ile başlamasının gerektiği durumlarda, tebligatın yasaların öngördüğü biçimde, usulüne uygun olarak yapılması çeşitli açılardan bir zorunluluktur; aksi halde, tebligatın usulsüz yapılması, burada sayılmayacak ölçüde sakınca yaratır. Ülkemizde tebligat, Tebligat Kanunu m.1'e göre (kural olarak) Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi (PTT) veya memur aracılığıyla yapılır. Diğer bir deyişle, ülkemizde tebligat gibi önemli bir faaliyet, (PTT üst yönetiminin gözetim ve denetimi altında) toplumsal/ekonomik/kül-

6 Bkz. aşa. D.

7 Bkz. Ejder Yılmaz, Hukuk Sözlüğü, 3. baskı, Ankara 1986, s. 704 (tebligat kelimesi); Yılmaz/Çağlar s. IV.

türel açıdan durumları ortada olan, "posta dağıtıcıları"nın ve eş düzeydeki memurların hizmet ve sorumluluk alanı içerisinde.

Tebliğat gibi bir biçimsel faaliyet, ne kadar basit, kolay ve anlaşılır olursa, diğer deyişle tebliğat ne kadar az sorun ortaya çıkarırsa, tebliğattan umulan amaç da o oranda gerçekleşir. Aksi durumda, tebliğat işlemi amacına ulaşamaz; tebliğat, deyiş yerinde ise "katmerli dertlere yolaçar". Yani, ideal olan, öyle bir tebliğat yöntemi benimsenmeli ve uygulanmalıdır ki, tebliğat denilen işlem tam olarak amacına ulaşabilsin ve ne tebliğatı çıkaran merci ne de tebliğat ilgisi bu biçimsel işlem yüzünden, hakkının özünden fazla veya eksik yarar (menfaat) elde etsin!

Ülkemizde 1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunu'na kadar, tebliğat işi, 1927 tarihli Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda düzenlenmekte idi ve bu Kanun yanında diğer bazı yasalarda da tebliğata ilişkin hükümler vardı. Ancak, ortaya çeşitli sorunların çıkması nedeniyle tebliğat işlemlerinde aksamalar oluyor ve tebliğat işlemi amacına ulaşmıyordu. Bu nedenle, 7201 sayılı Tebliğat Kanunu kabul edildi. Bu Kanun'un gerekçesinde esas olarak şöyle denilmektedir: "...(tebliğatla ilgili hükümler koyan) kanunlar tebliğat mevzuunda, kabul edildikleri tarihte ileriye doğru birer hamle vasfını haiz olmakla beraber, bugün, Türk Hukuk inkılabının intikal devresine mahsus kanunlar olmak hüviyetinden ileri gidememekte ve bu, kanunları tatbik edenler ve hattâ alâkadar vatandaşlar yönünden, birçok noksanları ihtiva ettikleri, tatbikatın verdiği tecrübelerden anlaşılmiş bulunmaktadır. Bu sebeple kanun lâyihasının hazırlanmasında birinci prensip, mer'î hükümleri ele alarak bunları ihtiyaçlara göre işler hale getirmek, tebliğat mevzuunu basite irca ve tatbikati kolaylaştırmak ve boşlukları yeni hükümlerle doldurmak olmuştur. Bu prensiple çalışmalara başlanınca, tatbikatta tebliğat usulünün arzettiği tenevü (çeşitlilik) ve bunun PTT için hâsıl ettiği güçlük ve binnetice usulüne aykırı tebliğler yapılması ve devletin bu yüzden masraf ihtiyarına mecbur kalması ve nihayet tebliğata müteallik bütün hükümlerin bir kanun içerisinde bulunmasındaki kolaylık, tebliğat usulünün tehidi (birleştirilmesi) ve bütün harçları ihtiva eden Harçlar Kanunu gibi bir Tebliğat Kanunu hazırlanmasındaki zarureti ortaya çıkarmıştır. Layiha... bugünkü hükümler muvacehesinde (karşısında) tebliğat yüzünden sürüncemede kalan işlerin kolaylıkla intacını sağlayacak ve cezaî hükümleri ile de suiniyet sahibi kimselerin tebliğat işlerini aksatmaları önlenecek ve bunları yapanların tecziyesi (cezalandırılması) mümkün olacaktır..."<sup>8</sup>.

8 Bkz. 7201 sayılı Tebliğat Kanunu'na ilişkin Hükümet Gerekçesi (Yılmaz/Çağlar s. 1 dn. 1).

Tebliğat Kanunu, üç anabölümden (bap'tan) oluşmaktadır. Birinci anabölüm (bap) "genel hükümler"; ikinci anabölüm "özel hükümler" (ki, bu anabölüm, yargısal, yönetsel ve mali tebliğat alt-bölümlerine ayrılmaktadır); üçüncü anabölüm ise, "ceza hükümleri" ne ilişkindir. Birinci anabölüm (m.1-33), bütün tebliğ işlemleri bakımından genel hüküm niteliğindedir. Tebliğat Kanunu'nun ikinci anabölümünde özel hükümler düzenlemiştir. Ve bundan, özel tebliğ işlemlerinin de bulunabileceği ve bunlara Tebliğat Kanunu'nun genel hükümlerinin (m.1-33) uygulanacağı anlaşılmaktadır. Nitekim Tebliğat Kanunu'nun 51 inci maddesinde mali tebliğler açısından, kendi kanunlarında açık hüküm (sarahat) bulunmayan durumlarda Tebliğat Kanunu'nun genel hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir. İdarî tebliğat açısından böyle bir hüküm olmamasına karşın, benzetme (kıyas) yoluyla aynı sonuca varmak, kanımca doğal ve zorunlu bir sonuçtur.

Tebliğat Kanunu'nun yukarıda verilen gerekçesinden görüldüğü gibi, tebliğat işleminin tekdüzeliğe dayanması ve tebliğat işlemlerinin asıl olarak, tek yasa (Tebliğat Kanunu) tarafından düzenlenmesi bir zorunluluk olmasına karşın, çeşitli nedenlerle, yasakoyucu bazı özel düzenlemeler yapılmasına gerek görebilir ve bazı özel yasa hükümleri koyabilir. Ancak, kanımca bu gereklilik, Tebliğat Kanunu'nun gerekçesinde de kısa ve öz olarak belirlenmiş bulunan amaç çerçevesinde düşünülmesi ve *gerçekten bir gereksinim varsa* Tebliğat Kanunu'na oranla ayırık (istisnai) bir hüküm konulması yoluna gidilmelidir. Eğer Tebliğat Kanunu'nun koyduğu esaslar yetiyorsa, Tebliğat Kanunu dışında özel bir hüküm konulması yoluna gidilmemelidir. Aksi halde, tebliğat işi basitlikten ve birlik olmaktan uzaklaşır ve ortaya kargaşa çıkabilir ve çeyrek yüzyıl önce 7201 sayılı Tebliğat Kanunu'nu koyma gereksinimini duyan yasakoyucunun yaptığı işi tekrar yapmamız, (dağılan hükümleri yeniden toplamaya gereksinim duymamız), deyiş yerinde ise "tarihi tekrarlamamız" gerekir! Oysa, yine kanımca, toplumsal olaylarda "tarihi tekrarlamak", en hafif deyişle, geçmişten ders almamak basiretsizliğini (öngörüsüzlüğünü) göstermek zayıflığıdır.

Tebliğat uygulamalarından elde edilen deneyimler çok açık olarak göstermektedir ki, tebliğat işlerinde Tebliğat Kanunu yanında, diğer bazı yasaların ayrıksal nitelikte birtakım özel tebliğat yöntemleri öngörmeleri, tebliğat işlerinde asıl görevli olan PTT dağıtıcılarını ve diğer ilgilileri şaşırtmakta ve bundan da çeşitli sakıncalar doğmakta

ve usulsüz tebliğlerin sayısı artmaktadır. Yasakoyucunun bu gerçeği gözönünde bulundurması, tebligat hukuku bakımından kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Tebliğat Kanunu, tebligat açısından "genel hükümler"i içeren bir yasadır. Tebligatla ilgili diğer bazı yasalardaki hükümler Tebligat Kanunu'na oranla özel hükümlerdir. Kamulaştırma Kanunu m. 13 ve 14 hükümleri de böyledir. Kamulaştırma Kanunu sonraki tarihli (yani, 4.11.1983 tarihli) özel yasa olduğundan, Kamulaştırma Kanunu m. 13 ve 14 hükümleri Tebligat Kanunu'ndaki genel hükümlerden önce uygulanır, Ancak, Kamulaştırma Kanunu, yapılacak tebliğlere uygulanacak bütün ayrıntıları düzenlemiş değildir.

Kamulaştırma Kanunu'ndan önce yürürlükte bulunan İstimlak Kanunu m. 13, I'de "tebligatta Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümleri tatbik olunur" denilmekte idi. Tebligat Kanunu m. 61 ise, "diğer kanunların tebligat ile ilgili olarak Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa... atfettiği yerlerde bu kanun (yani, Tebligat Kanunu) hükümleri tatbik olunur" denildiği için, İstimlak Kanunu m. 13'ün yollaması, Tebligat Kanununa yapılmış bir yollama olarak kabul edilmekte idi. Kamulaştırma Kanunu m. 13'de ise, İstimlak Kanunu m 13'de olduğu gibi bir yollama olmamasına karşın, Tebligat Kanunu'nun genel hükümleri içeren bir yasa olması nedeniyle Tebligat Kanunu, Kamulaştırma Kanunu m. 13 ve 14'teki özellikler dışında kamulaştırma işlerinde de kuşkusuz uygulanmak durumundadır. Aksi halde, Tebligat Kanunu'nun konuluş gerekçesi anlamsız bir hale gelebileceği gibi, kamulaştırmaya ilişkin tebliğlerin sağlıklı bir şekilde yapılamaması gibi bir durum da ortaya çıkabilecektir.

#### **D) Kamulaştırma İşlerinde Tebligatın Yapılması**

Yukardaki açıklamaların çerçevesinde kamulaştırma işlerinde, önce Kamulaştırma Kanunu m. 13-14 hükümleri, bunun dışında ise Tebligat Kanunu hükümleri uygulanacağından, her iki kanun hükümlerini birarada düşünerek, kamulaştırma tebliğlerinin şu şekilde yapılması gerekir:

##### **1) Tebligatın kime yapılacağı**

Kamulaştırma Kanunu m. 13, 1 cümle I'e göre, kamulaştırma işlemi (Kanunun belirttiği bilgi ve belgeler) malsahibi, zilyed veya diğer ilgililere tebliğ edilir.

Maddedeki "ilgili"den murad edilen, malik (malsahibi) veya zilyed, kamulaştırılan mal üzerinde ipotek sahibi, haciz alacaklısı, şuf'a (önahm) hakkı sahibi gibi hak sahibi olan kimselerdir.

Tebliğatın yapılmasının nedeni, bu kimselerin kamulaştırma işleminin kendilerine tebliğinden itibaren idarî veya adli yargıda dava açmalarına ve/veya diğer menfaatlerini korumak için gerekli önlemleri alabilmelerine olanak verilmesidir.

Kamulaştırma Kanunu, tebliğatın yapılacağı kimseler bakımından başka bir hüküm içermemektedir. Kanımca burada, Tebliğat Kanunu'nun genel hükümleri uygulanacaktır. Bilindiği gibi, Tebliğat Kanunu'na göre esas olan, tebliğatın (tebliğ işleminin) muhatabın (yani, kamulaştırmada menfaati bulunanların) bizzat kendisine yapılmasıdır; ancak, bunlar, tebliğat görevlisinin tebliğ için adrese gittiğinde, adreslerinde bulunmuyorlarsa, tebliğat, muhatap adına tebliğatı kabule yetkili kimselere (örneğin, aynı çatı altında oturan aile efradına) yapılır<sup>9</sup>.

Gerek Yargıtay, gerek Danıştay, İstimlak Kanunu'nun uygulanması bakımından, tebliğat muhatabının adreste bulunmaması halinde, tebliğ evrakının muhatap adına tebliği kabule yetkili kimselere verilebileceğini kabul etmektedirler<sup>10</sup>.

Tebliğat Kanunu m. 11'e göre, vekil aracılığıyla takibedilen işlerde tebliğat vekile yapılır; dolayısıyla kamulaştırma açısından, idareye vekilin adı bildirilmişse, idare o konuda yetkili vekile tebliğat yapar. Ancak, o konuda yetkilendirme bulunmaksızın umumi vekile yapılan tebliğat geçerli değildir<sup>11</sup>.

Tebliğat muhatabı ölmüşse, ona tebliğat yapılamaz. Tebliğatın o gün için gerçekten malik (zilyed veya ilgili) olan kimseye yapılması gerekir<sup>12</sup>.

Kamulaştırmaya karar veren idare, kamulaştırma kararı verdikten sonra, kamulaştırmanın tapu kütüğüne şerh verilmesini, kamulaştırmaya konu taşınmaz malın kayıtlı bulunduğu tapu idaresine bildirir. Bildirim tarihinden itibaren malik' değiştiği takdirde, mülkiyette veya mülkiyetten gayri aynı haklarda meydana gelecek deği-

9 Bu konuda ayrıntılı bilgiler için bkz. *Yılmaz/Çağlar* s. 65-207.

10 Ayrıntılı bilgiler için bkz. *Yılmaz/Çağlar* s. 348-349; Ali *Arcak*. Yeni Kamulaştırma Yasası, Cilt I, Ankara 1984, s. 702-703.

11 Bkz. *Yılmaz/Çağlar* s. 349-350

12 Bkz. *Yılmaz/Çağlar* s. 350-351.



şiklikleri tapu idaresi kamulaştırmayı yapan idareye bildirmek zorundadır. Şerh tarihinden itibaren iki yıl içerisinde Kamulaştırma Kanunu'nun 13 üncü maddesine göre tebligata başlanılmamış ise bu şerh kütükten silinir (Kamulaştırma Kanunu m. 7, III).

## 2) Tebligatın nerede yapılacağı

Kamulaştırma Kanunu m. 13, I'e göre, tebligat, "adresi" tespit edilen kimseye yapılır. Bu adres, işyeri veya mesken adresi olabilir.

İstimlak Kanunu m. 13, I'de "adres" yerine, kanımızca hatalı olarak "ikametgâh" terimi kullanılmakta idi. Oysa, "ikametgâh" terimi, bilindiği gibi hukukta özel bir anlam taşır; ikametgâh, gerçek kişiler bakımından yerleşmek kast ve niyetiyle oturulan yer, tüzel kişiler bakımından ise işlerin idare edildiği merkezdir (MK m. 19, 49). Oysa, İstimlak Kanunu m. 13'de ifade edilmek istenen husus, "ikametgâh" değil "adres" olmalıdır. Bu açıdan, İstimlak Kanunu m. m. 13'deki ifadeyi, Tebligat Hukuku kitabımızda eleştirmiş ve bunun "adres" şeklinde anlaşılması gerektiğini savunmuştuk<sup>13</sup>. Bu nedenle, Kamulaştırma Kanunu m. 13'de, "ikametgâh" terimi yerine, "adres" teriminin kullanılmış olmasını yerinde buluyorum.

Tebliğat, adreste yapılacağına göre, kamulaştırmayı yapacak olan idare, tebligat adresini araştırıp bulacaktır. Bu adresler, tapu idaresindeki kayıtlardan bulunabilir. Eğer bulunamazsa, vergi kayıtlarına bakılacak; bu iş için gerekli ise vergi dairesine sorulacaktır. Ayrıca, nüfus kayıtlarına da başvurulur. Tapu, vergi ve nüfus idaresinden de adres tespit edilemiyorsa, "haricen" soruşturma yapılarak adres tespiti yoluna gidilecektir (Kamulaştırma Kanunu m. 7). Uygulamada, genellikle zabıtaya müzekkere yazılarak veya muhtara sorularak adres tetbiti yoluna gidilmektedir. Kırsal bölgeler bakımından ayrıca Jandarma'ya yazı yazılarak adres soruşturulmalıdır<sup>14</sup>. Bunun dışında, kamulaştırmayı yapan idare, adres tespiti için meslek sahibi kimselerin bağlı buldukları yerlere de sorabilir (Tebliğat Kanunu Nizamnamesi m. 13, II'ye kıyasen).

Adres hakkında soruşturmanın yeterince yapılmaması, ilânen tebligat açısından bir usulsüzlük oluşturur<sup>15</sup>.

13 Bkz. Yılmaz/Çağlar s. 351.

14 Bkz. Yılmaz/Çağlar s. 351; Arcaç s. 699.

15 "... Dosyadaki kamulaştırma evrakı arasında bulunan noterlik belgesinde davacının gösterilen adreste tanınmadığından tebligatın geri çevrildiği belirtildiğine göre, davalı idarenin davacının adresini gerekli mercilerden yani, tapu, vergi idaresi ve

### 3) Adresi bilinenlere noter aracılığıyla tebligat usulü

Kamulaştırılmasına karar verilen malın sahibinin veya diğer ilgilinin adresi belirlenmişse, tebliğ noter aracılığıyla yapılır. Noterin yapacağı tebligatta, Tebligat Kanunu'nun genel hükümleri ile Kamulaştırma Kanunu m. 13, 14 hükümleri birlikte uygulanır<sup>16</sup>.

Noter yaptığı tebligatı, tebliğ mazbatasını (Tebligat Kanunu m. 23) ile belirler. Bu mazbatadaki tarih, tebliğ tarihidir<sup>17</sup>.

Kamulaştırma işlerinde tebligat işi, doğrudan doğruya noter tarafından yerine getirileceği için kamulaştırmayı yapan idarenin, noter aracılığı kullanmadan kendi olanakları ile tebligat yapmaya kalkışması tebligatı usulsüz kılar<sup>18</sup>.

### 4) Adresi bilinenlere ayrıca Kamulaştırma Kanunu m. 13, III-V uyarınca ilân yapılması zorunluluğu

Adresi bilinenlere doğrudan doğruya yapılacak tebligatın dışında, Kamulaştırma Kanunu m. 13, III-V'e göre, durum ayrıca ilânla da bildirilir. Bunun nedeni gerçek hak sahiplerinin olası (muhtemel) zararlarını önlemek amacının güdülmüş olmasıdır.

Yapılacak ilânda, Kamulaştırma Kanunu m. 13, F'deki hususlar da ayrıca belirtilecektir<sup>19</sup>.

---

zabıttan tahkik edip etmediğinin araştırılması ve tahkik etmiş ise davanın son ilân tarihinden itibaren ... süre zarfında açılması gerektiği düşünülmelidir..." (Yargıtay 5. HD 13.2.1980, 657/1022; Yargıtay Kararlar Dergisi, 1980/6 s. 794-795). "...Kamulaştırma belgelerinin tebliğ için idarece adres tespiti amacıyla ilgili yerlere (Belediye Şube Müdürlüğü, Özel İdare Müdürlüğü, Emniyet Şube Müdürlüğü ve Tapu Sicil Muhafızlığı) yazılan yazıda davacının kimliği belirtilmediği gibi kamulaştırma 775 sayılı Gecekondu Kanununun uygulanması amacıyla birçok kimselere ait taşınmazların kamulaştırılması şeklinde yapıldığı için, bu adres soruşturmasının kimlere ait olduğu anlaşılmamaktadır. Noter aracılığı ile yapılmak istenen tebligat davacının adresi ... olarak gösterilmiş ise de, bu adresin ne suretle saptandığı anlaşılmamaktadır. Nitekim, muhatabın gösterildiği adreste tanınmadığı meşrubatı ile tebliğ olunacak evrak geri çevrilmiştir. O halde sağlıklı bir araştırmaya dayanmaksızın, tebliğ yapılacak kimsenin adresinin saptanamadığından söz edilerek ilânen tebligatla yetinilmesi yasanın amacına uygun olmayan bir uygulama olmaktan öteye geçemez..." (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 19.2.1982, 5-24/128; Yargıtay Kararlar Dergisi, 1982/10 s. 1376-1379). Ayrıca bkz. Yılmaz/Çağlar s. 351-352 ve 68 vd.

16 Bkz. yuk. C.

17 Bkz. Yılmaz/Çağlar s. 352.

18 Bkz. Yılmaz/Çağlar s. 353.

19 Bkz. aşa. 8.

İlân, kamulaştırılmasına karar verilen taşınmazın bulunduğu yerin, herkese açık (umumî) yerlerinden birine ve belediye dairesine veya köy odasına onbeş gün süre ile asılır; kamulaştırılacak taşınmaz malın bulunduğu yerde gazete çıkıyor ise, gazetelerden birinde de belgelerin özetinin en az bir kez yayımlanması yoluyla olur (Kamulaştırma Kanunu m. 13, IV). Ancak, köy yararına yapılan kamulaştırmalarda, gazete ile ilân yapılmasına gerek yoktur (Kamulaştırma Kanunu m. 13, V).

*Kamulaştırma Kanunu m. 13, III-IV'deki ilân ile, adresi bilinmeyenlere yapılacak ilânı (Kamulaştırma Kanunu m. 13, VII)<sup>20</sup>, birbirine karıştırmamak gerekir. Çünkü, Kamulaştırma Kanunu m. 13, III-IV'deki ilân, tarafların adresi bilinmesine ve burada muhataba (veya muhatap adına tebligatı kabule yetkili kimselere) doğrudan doğruya tebligat yapılmasına (Kamulaştırma Kanunu m. 13, I) karşın, ayrıca yapılması zorunlu olan ilândır.*

*Kamulaştırma Kanunu m. 13, III-IV'deki ilân, adresi bilinenler açısından herhangi bir sürenin başlangıcı olarak kabul edilemez. Çünkü, adresi bilinenlere doğrudan doğruya yapılan tebligat ile, dava açılması için gerekli 30 günlük süre (Kamulaştırma Kanunu m. 14, I) işlemeye başlamıştır. Çünkü, Kamulaştırma Kanunu m. 14, I'de açıkça, "Kamulaştırılacak taşınmaz malın sahibi, zilyedi ve diğer ilgililer, noter veya köy ihtiyar kurulu aracılığıyla yapılan tebligat gününden... itibaren otuz gün içinde, kamulaştırma işlemine karşı... dava açabilirler" denilmektedir.*

Bu nedenle, adresi bilinen kimseler bakımından, ilânın dava açma süresi için esaslî bir önemi kalmamaktadır. İlânın önemi, yalnızca idarenin açacağı bedel indirme davası bakımındandır<sup>21</sup>.

5) *Adresi bulunmayanlara veya adreslerinde noter aracılığı ile tebligat yapılamayanlara ilân yoluyla tebligat yapılması*

İstimlâk Kanunu'nun yürürlükte bulunduğu sırada, adresi bulunmayanlara tebligatın nasıl yapılacağı konusunda İstimlâk Kanununda herhangi bir hüküm bulunmamakta idi. Bu nedenle, Tebligat Hukuku kitabımızda, bu durumda ne yapılması gerektiğini açıklamıştık<sup>22</sup>. Kamulaştırma Kanunu, İstimlâk Kanunu'ndaki boşluğu şu şekilde doldürmüş bulunmaktadır: "Yapılan araştırmalar

20 Bkz. a.ş. 5.

21 Bkz. a.ş. 6.

22 Bkz. Yılmaz/Çağlar s. 355 vd.

sonucunda adresi bulunamayan veya adreslerinde noter aracılığıyla tebligat yapılamayanlara, 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 28 inci maddesi gereğince ilân yoluyla tebligat yapılır" (Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI).

Kanımca, Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI hükmü, bir kısmı isabetli, ikinci kısmı isabetsiz bir hükümdür. Şöyle ki:

Tebliğat Hukuku açısından, iki konuyu birbirinden, büyük bir duyarlılıkla ayırarak incelemek gerekir: i) Adresi meçhul olanlara tebligat nasıl yapılacaktır? ii) Adresi bilinmesine (yani, meçhul olmamasına) karşın, adreste tebligat yapılamayanlara tebligat nasıl yapılacaktır? Tebligat Kanunu m. 28, I'e göre, "adresli meçhul olanlara tebligat ilânca yapılır". "Adresin meçhul olması" ise, Tebligat Kanunu m. 28, II'de şöyle açıklanmıştır: "Yukarıki maddeler mucibince tebligat yapılamayan ve ikametgâhı, meskeni veya işyeri de bulunamayan kimsenin adresi meçhul sayılır"<sup>23</sup>.

Adresi meçhul olanlar bakımından Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI'da, "Tebliğat Kanunu m. 28 ve devamı maddelerine yollama yapılması isabetlidir.

Buna karşılık, Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI/ikinci yarım cümle hükmü (yani, "... veya adreslerinde noter aracılığıyla tebligat yapılamayanlara ... ilân yoluyla tebligat yapılır" hükmü) isabetli olmayıp, yanlış anlamalara olanak tanır niteliktedir. Çünkü, burada akla işi şey gelebilir: i) Kişinin adresi bellidir (meçhul değildir) ve fakat adreste kimse bulunmamaktadır veya adreste muhatap veya muhatap adına tebligatı kabule yetkili kimse vardır ve fakat bunlar tebliğ evrakını almaktan kaçınmaktadırlar (imtina etmektedirler); ii) Kişinin adresi bellidir ve fakat adrese gidildiğinde, o adreste kimsenin oturmadığı görülmüştür (örneğin, ev yıkılmış, geriye kimsenin bulunmadığı bir arsa kalmıştır; ev terkedilmiştir) veya o adreste oturan kimse vardır ve fakat bu kimseler, tebligat muhatabı ile ilgili kimseler değildir ve muhatabı kesinlikle tanımamaktadırlar. Kanımca bu (yani, "ii" nolu) durumda, muhatabın adresi tespit edilemiyorsa, muhatabın adresi yine meçhul sayılmalı ve Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI'nın yollaması nedeniyle Tebligat Kanunu m. 28 vevamı hükümlerine göre ilân yoluyla tebligata gidilmelidir. Buna karşılık, birinci (yani, "i" nolu) durumda, kişinin adresi belli olduğu için, Tebligat Kanunu m. 28 vevamı maddelerine göre,

23 Bkz. bu konuda ayrıntılı bilgiler için *Yılmaz/Çağlar* s. 258-287.

ilân yoluyla tebligata gidilmemelidir. Zira, böyle bir durumda, Tebligat Kanunu'nun 21 inci maddesine giren bir durum vardır ve bu durumda, Tebligat Kanunu m. 21 uygulanmalıdır. Ayrıca, unutulmamalıdır ki, ilân yoluyla tebligat, tebligat açısından en son başvurulabilecek bir çare olup, Tebligat Kanunu m. 21'e göre tebligat yapılması Tebligat Kanunu m. 28'e göre yapılacak ilân yoluyla tebligata oranla daha güvenli bir yoldur. Buna karşın, Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI'nın ikinci yarım cümlesi, sözüyle (lafziyla) buna olanak tanımaz nitelikte görülmektedir. Oysa, madem ki Tebligat Kanunu genel hükümleri içermektedir (yani, genel niteliktedir), o halde, adresin belli olması ve fakat tebellüğden (tebliğ evrakını almakta) kaçınma halinde, ilân yoluyla tebligat yoluna gidilmemeli ve Tebligat Kanunu m. 21 çerçevesinde öngörülen işlemler yapılmamalıdır<sup>24</sup>.

Tebligat işlerinde, uygulamadan çok açık bir şekilde gözlenmemiştir ki, uygulamada, Tebligat Kanunu'nun 21 inci maddesinde öngörülen, "tebliğ imkânsızlığı ve tebellüğden imtina" hali ile Tebligat Kanunu'nun 28 vadedamı maddelerinde düzenlenen, adresin meçhul olması halinde yapılacak "ilânen tebligat" hali birbirine karıştırılmaktadır. Oysa, iki kurumun koşulları ve bunlara bağlanan sonuçlar, yani her iki durumda yapılması gereken işlemler, birbirinden oldukça farklıdır<sup>25</sup>. Bu durumda, Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI hükmünü koyan yasakoyucunun bu gerçeği gözönüne alarak, daha dikkatli bir ifade kullanması gerekirdi. Tebligatın amacına ulaşabilmesi ve sakıncalar doğmaması bakımından, Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI hükmünün, yukarda belirttiğim doğrultuda anlaşılacak uygulanması doğru olur kanısındayım.

Kamulaştırma işlerinde adresi bilinmeyenlere (adresli meçhul olanlara) ilân yoluyla tebligat yapılabilmesi için kamulaştırması yapılan taşınmazın sahibinin, zilyedinin veya diğer ilgililerin adreslerinin, yapılan soruşturmaya (Kamulaştırma Kanunu m. 7) karşın bulunamaması gerekir. Yoksa, eğer, adres biliniyorsa veya soruşturma ile bulunabilecek ise, tebligat doğrudan doğruya o adrese yapılmalıdır. Dolayısıyla, adreslerin bilinmesi ve araştırılınca bulunabilecek durumda olması halinde, ilân yoluyla tebligata başvurulamaz; aksi takdirde, yapılan tebligat geçersiz olur<sup>26</sup>.

24 Bkz. bu konuda ayrıntılı bilgiler için *Yılmaz/Çağlar* s. 176-204.

25 Bkz. *Yılmaz/Çağlar* s. 259 vd.

26 Bkz. *Yılmaz/Çağlar* s. 357-360.

Kamulaştırılan mala ilişkin kamulaştırma işlemine karşı, adli veya idari yargıda açılacak olan dava (Kamulaştırma Kanunu m.14) için süre 30 gündür ve bu süre tebliğ tarihinden itibaren başlar. Adresi bilinmeyen kimse bakımından süre, yapılan son ilân tarihinden itibaren başlar (Tebliğat Kanunu m. 31)<sup>27</sup>.

Burada, Kamulaştırma Kanunu m. 14'deki bir hatalı ifadeden de söz edilmesi gerekmektedir:

Yukarda<sup>28</sup> belirttiğim gibi, Kamulaştırma Kanunu m. 13, III-V'deki ilân ile, Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI'da belirtilen (ve Tebliğat Kanunu m. 28 vevamı hükümlerine göre yapılacak) ilânı birbirine karıştırmamak gerekir. Adresi bilinen kimseler bakımından Kamulaştırma Kanunu m. 13, III-V'deki ilân, herhangi bir sürenin (ve özellikle Kamulaştırma Kanunu m. 14, I'deki dava açma süresinin) hesabında önem taşımaz. Çünkü, adresi bilinenler bakımından, dava açma süresi, kendilerine yapılan doğrudan doğruya tebliğatla başlar (Kamulaştırma Kanunu m. 14, I). Dava açma süresinin başlangıcı, adresi meçhul olanlar bakımından ise, Kamulaştırma Kanunu'nun m. 13, VI hükmünün Tebliğat Kanunu m. 2 ve devamı hükümlerine yaptığı yollama ile, yapılan son ilân tarihidir. Dava açma süresinin başlangıcı bakımından başka bir tarihin kabul edilmesi olanaksızdır. Oysa, Kamulaştırma Kanunu m. 14'de şöyle denilmektedir:

“Kamulaştırılacak taşınmaz malın sahibi, zilyedi ve diğer ilgililer, noter veya köy ihtiyar kurulu aracılığıyla yapılan tebliğat gününden, kendilerine tebliğat yapılamayanlara tebliğat yerine geçmek üzere gazete ile yapılan ilân tarihinden *veya köy odasına asılmak suretiyle yapılan ilân süresinin bitiminden* itibaren otuz gün içinde... dava açabilirler”. Maddenin “... veya köy odasına asılmak suretiyle yapılan ilân süresinin bitiminden...” kısmı hatalıdır ve yasakoyucu tarafından kaldırılması veya düzeltilmesi gerekir. Çünkü, “köy odasına asılmak”, açma süresini işletmeye başlayan bir durum değildir; dava açma süresi, köy yararına yapılan kamulaştırmalarda adresi bilinenler bakımından, ihtiyar kurulundan en az üç üyenin önünde yapılmasıyla; adresi bilinmeyenler açısından ise, Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI'nın yollaması sonucunda Tebliğat Kanunu m. 28 ve devamı hükümleri uygulandığından ve Kamulaştırma Kanunu m. 14,I'e göre “tebliğat yerine geçmek üzere gazete ile yapılan (son) ilân

27 Bkz. *Yılmaz|Çağlar* s. 285-287.

28 Bkz. yuk. 4.

tarihinden...” denildiğinden, süre gazete ile yapılan (son) ilân tarihinden başlayacaktır. Bu nedenle, Kamulaştırma Kanunu m. 14, I'deki “... veya köy odasına asılmak suretiyle yapılan ilân süresinin bitiminden...” ibaresinin anlamı kalmamaktadır. Eğer yasakoyucu, köy yararına kamulaştırmalarda, adresi bilinmeyenler ve bulunamayanlar için, gazete ile ilân yapılması koşulunu (Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI) aramamış olsa idi ve köy yararına kamulaştırmalarda, köy odasına yapılan ilân ile yetinmiş olsa idi, o zaman, eleştirdiğim Kamulaştırma Kanunu m. 14, I'deki “... veya köy odasına asılmak suretiyle yapılan ilân süresinin bitiminden...” ibaresinin bir anlamı olurdu. Oysa, Kamulaştırma Kanunu m. 13, VI'da, m. 13, V'de olduğu gibi, “gazete ile ilâna gerek yoktur” gibi bir ibare bulunmamaktadır; kanımca olamaz da, çünkü gazete ile yapılan ilân tebligatta son çare olup, adresi meçhul bulunan kimsenin belki görüp tebliğ işleminden haberdar olabilmesini sağlamaya yönelik bir yoldur. Eğer köy yararına kamulaştırmalarda, adresi meçhul olanlara köy odasında yapılan ilân ile yetinilse idi, köyde olmayıp da gazete ile kamulaştırmadan haberdar olması olası (muhtemel) kişinin hakları çiğnenmiş olurdu. Ayrıca, unutulmamalıdır ki, gazete ile ilân yoluna gidilmesi (yani, Tebligat Kanunu m. 28 vadedevamı hükümlerinin uygulanması) halinde de Tebligat Kanunu m. 29'a göre ilgili yerlere ilân sureti asılmaktadır. Yani, Tebligat Kanunu m. 28 vadedevamındaki gazete ile ilândan doğması olası sakıncalar, ilân suretinin Tebligat Kanunu m. 29'a göre, çeşitli yerlere asılması yoluyla enaza (asgari) indirilmek istenmiştir.

Kanımca, Kamulaştırma Kanunu m. 14 I'i koyan yasakoyucunun, yanlış anlamalara yolaçabilecek bir ifade kullanması, tebliğ tarihinin saptanması bakımından, genel hükümler içeren Tebligat Kanunu'na tümüyle yollama yapacağı yerde, tebliğ tarihini Kamulaştırma Kanunu m. 14, I'de yeniden düzenlemeye girişmiş olmasından ileri gelmektedir; bu nedenle, m. 14, I'de “ilgililer, kamulaştırma işleminin tebliğinden itibaren 30 gün içinde, kamulaştırma işlemine karşı idarî yargıda ve takdir olunan bedel ile maddî hatalara karşı da adli yargıda dava açabilirler” demekle yetinilse idi, bu düzenleme hem daha basit, hem de Tebligat Kanunu ile uyumlu olur, duraksamalar ortaya çıkmazdı. Yasakoyucunun, yaptığım eleştiri çerçevesinde Kamulaştırma Kanunu m. 14, I'i değiştirmesi, bu nedenlerle daha uygun olacaktır.

Adresi bilinmeyenler (meçhul olanlar) için Tebligat Kanunu m. 28 ve devamı hükümleri, gerek tebligatı çıkaran, gerek tebligat

muhatapı bakımından, isabetli hükümler içermektedir<sup>29</sup>. Bu nedenle, kamulaştırma işlerinde de adresi meçhul olanlar bakımından titizlikle uygulanmalıdır.

6) *İdarenin açacağı bedel indirme davasında dava açma süresinin hesabı*

Kamulaştırılan mala takdir edilen değere karşı, idarenin açacağı bedel indirme (tenkisi bedel) davasının ne kadar süre içinde açılacağı, İstimlâk Kanunu tarafından düzenlenmediği için, bazı duraksamalara yolaçmıştı, İstimlâk Kanunu'nun yürürlükte olduğu sırada, Yargıtayın verdiği kararlarda, bu sürenin son ilân tarihinden itibaren otuz gün olduğu belirtilmekte idi<sup>30</sup>. Yargıtay'ın bu sonuca varmasının nedeni, İstimlâk Kanunu m. 14, 1'deki "... bunlar haricindekiler (yani, kamulaştırılan malın sahibi, zilyedi ve diğer ilgililer dışındakiler) son ilân tarihinden itibaren otuz gün içinde... dava açabilirler..." ibaresi idi.

İstimlâk Kanunu'nun yürürlükte olduğu sırada yayımlanmış bulunduğumuz Tebligat Hukuku adlı kitabımızda, Yargıtay'ın bu uygulamasını eleştirmiş ve şöyle demiştik: "İdarenin açacağı bedel indirilmesi davasında, sürenin son ilân tarihinden itibaren işletilmeye başlanmasının haklılığı şüphelidir. Çünkü, 6830 s.K.m.14,1'e göre dava açma süresi, adresinde tebligat yapılanlar için tebliğden itibaren 15 gün, adresi bilinmediği için ilân yoluyla tebligat yapılanlar için son ilân tarihinden itibaren 30 gündür. Sürenin son ilân tarihinden başlatılması ile, adresi bilinemediği için hak sahiplerinin herhangi bir zarara uğramasını önlemek amacıyla, son bir kez ilân yoluyla tebligat yapılması yoluna gidilmekte ve bu ilân sonucunda ilgilinin haberdar olup, gerekli davayı açacağı düşünülmektedir. Yani, ilânın yapılması, durumdan haberdar olmayan mal sahipleri ve diğer ilgililer bakımından, onların yararına bir yoldur. Aynı yolu, kamulaştırmayı baştanberi bilen ve hatta kendisi yapan idare için tanımak ve idare için süreyi son ilân tarihinden itibaren başlatmak 6830 s.K.m. 14, 1'in aşırı bir yorumudur. Bu nedenle, idarenin açacağı bedel indirme davasını son ilân tarihinden itibaren değil, kıymet takdiri komisyonunun kararının idareye bildirilmesinden itibaren başlatmak daha doğru olur kanısındayız"<sup>31</sup>.

29 Tebligat Kanunu m. 28 vedaıarı hükümlerinin açıklanması için bkz. *Yılmaz/Çağlar* s. 258-287.

30 Bkz. *Yılmaz/Çağlar* s. 361-363'deki Yargıtay kararları.

31 Bkz. *Yılmaz/Çağlar* s. 363; bkz. ayrıca, *Sevinç Yasavener*, 6830 sayılı İstimlâk Kanunu'nun 13. ve 14. maddeleri Anayasaya aykırıdır (Ankara Barosu Dergisi 1977/6 s. 1026-1028).



İstimlâk Kanunu'nda boşluk bulunan bu konuda, Kamulaştırma Kanunu m. 14, V şöyle demektedir: "İdare, kamulaştırma belgelerinin tebliği için notere verildiği günden veya köy yararına kamulaştırmalarda aleyhine dava açılacak kişi yönünden geçerli tebliğ tarihinden altmış gün içinde takdir olunan bedel ile maddi hatalara karşı taşınmaz malın bulunduğu yerin mahkemesinde dava açabilir".

Kamulaştırma bakımından, idare, kamulaştırmanın diğer yanına (yani, malı kamulaştırılan ilgiliye) oranla iki açıdan daha imtiyazlı durumdadır: Malı kamulaştırılan kişinin açacağı davanın süresi otuz gün iken (Kamulaştırma Kanunu m. 13, I)<sup>32</sup>, idare için süre altmış gündür. Ayrıca, malı kamulaştırılan kişinin açacağı davanın süresi doğrudan doğruya veya ilânen tebliğden itibaren başlamakta iken, bu süre idare bakımından daha elverişli bir zamandan sonra başlamaktadır: İdare, kamulaştırma belgelerinin tebliği için notere verildiği tarihten veya köy yararına kamulaştırmalarda dava açacak kişi yönünden geçerli tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde dava açabilir. Bu durumda, Kamulaştırma Kanunu m. 13, I'e göre noter belgelerin kendisine verildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde tebliğ yapacağına göre, idare açısından dava açma süresi (noterin onbeşinci gün tebliğ yapması halinde), yetmişbeş güne çıkmaktadır! Kanımca idare yararına yaratılan bu durum, Anayasa'nın 10 uncu maddesindeki "eşitlik" ilkesi karşısında tartışılabilir. Bu nedenle, idare için dava açma süresinin, daha önce Tebligat Hukuku kitabımızda savunduğum gibi, kıymet takdiri komisyonu kararının idareye bildirildiği tarihten itibaren başlatılmasını sağlayacak yasa değişikliğinden yana olduğumu yinelemek isterim.

#### 7) Köy yararına yapılan kamulaştırmalarda tebligat

Kamulaştırma köy yararına yapılmışsa, tebligat ihtiyar kurulundan en az üç üyenin önünde yapılır ve düzenlenen tutanak, ilgili ve tebligatı yapan ihtiyar kurulu üyeleri tarafından imzalanır. Belgelenen tebliğ geçerli olup, dava açma süresi bu tarihten başlar (Kamulaştırma Kanunu m. 13, II). Görüldüğü gibi, köy yararına yapılan kamulaştırmalarda, noterle tebligat yapılması esastan (Kamulaştırma Kanunu m. 13, I) ayrılmıştır. Bunun nedeni, tebligatı kolaylaştırmak ve ayrıca, noter giderlerinden kurtulmaktır. Ayrıca, köyde noter olmaması da, belki en önemli diğer bir sebeptir.

<sup>32</sup> Bkz. Kamulaştırma Kanunu m. 11, VI.

Kamulaştırma Kanunu m. 13, II'deki "köy yararına kamulaştırma" deyişinden, köyde oturanlara ilişkin hertürlü kamulaştırma tebligatının böyle yapılacağı sonucu çıkartılmamalıdır; sözgelimi, Karayolları İdaresi yol geçirmek veya Enerji Bakanlığı petrol hattı geçirmek amacıyla bir köyün arazisinin bir kısmını kamulaştırırca tebligat, burada belirtildiği gibi köy ihtiyar kurulu aracılığıyla değil, yine noter aracılığıyla yapılır<sup>33</sup>.

Köy yararına yapılan kamulaştırmalarda, adresi bilinenler için uygulanacak ilânlar bakımından, gazete ile ilân yapılmasına gerek yoktur (Kamulaştırma Kanunu m. 13, V). Adresi bilinmeyenler için ise, tebligat, Tebligat Kanunu m. 28 vevdevamı hükümlerine göre yapılacağından, gazete ile ilân yapılması gereklidir<sup>34</sup>.

#### 8) Nelerin tebliğ edileceği

Kamulaştırma Kanunu m. 13, I, nelerin tebliğ edileceğini, İstimlâk Kanunu m. 13, I'den biraz farklı olarak düzenlemiştir. Buna göre, kamulaştırılacak taşınmaz malın kamulaştırılmasına uygun ölçekli bir plân veya ölçekli krokisi, kamulaştırma kararı, takdir olunan kıymeti, kamulaştırma karşılığının veya ilk taksidinin milli bankalardan birine hak sahibi adına yatırıldığına dair belge ve açılacak davalarda husumetin kime yöneltileceği tebliğ olunmalıdır. Aksi takdirde, tebligat usulsüz olur<sup>35</sup>. Ancak, hangi idareye husumet yöneltileceği tebliğ belgelerinde açıkça belirtilmemiş veya yanlış gösterilmiş olması yüzünden davada yanlış husumette bulunulmuş ise, gerçek hasma tebligat yapılmak suretiyle davaya devam olunur (Kamulaştırma Kanunu m. 13, VII). Bu nedenle, tebliğ evrakında, husumetin kimse yöneltileceğinin yanlış gösterilmiş olması, tebliğ evrakını yalnız başına usulsüz hale getirmez<sup>36</sup>.

#### 9) Tebligatın usulüne uygun olarak yapıldığının belgelendirilmesi

Kamulaştırma işlerinde tebligatın usulüne uygun olarak yapıldığının belgelendirilmesi gerekir. Bu belgelendirme işlemi, ileride tebligatın usulüne uygun olarak yapılmadığı iddiası bakımından oldukça önem taşır. Tebligatı yapan noter, tebligatın Tebligat Kanunu ve Kamulaştırma Kanunu çerçevesinde yapıldığını, Tebligat Kanunu

33 Bkz. Yılmaz/Çağlar s. 364; Arcaç, 700-701.

34 Bkz. yuk. dn. 28 ve civarı.

35 Bkz. Yılmaz/Çağlar s. 365-369; Arcaç s. 709 vd.

36 Bkz. Yılmaz/Çağlar s. 369-370.

hükümleri (m. 23) uyarınca belgelendirmelidir<sup>37</sup>. Noterin yaptığı tebligatın, usulüne uygun olup olmadığı veya tebliğ tarihi gibi konularda duraksama ortaya çıkarsa, bu durum noterin belgelendirme işlemiyle anlaşılır<sup>38</sup>.

Köy yararına yapılan tebligat bakımından da ihtiyar kurulu aynı şekilde davranmalıdır (Kamulaştırma Kanunu m. 13, II).

10) *Kamulaştırma işlerinde tebligatın usulüne uygun yapılmaması*  
(usulsüz tebligat)

Kamulaştırma işlerinde tebligatın Kamulaştırma Kanunu m. 13, 14 ve Tebligat Kanunu'nun genel hükümleri çerçevesinde yapılması gerekir. Aksi takdirde yapılan tebliğ usulsüz olur<sup>39</sup>.

Tebligat Kanunu m. 32'ye göre, usulüne uygun olarak yapılan tebligat (yani usulsüz tebliğ), kural olarak geçersizdir. Ancak tebligat muhatabı bunu öğrenirse ve öğrendiğini gelir bildirirse veya açıkça bildirmese bile tebligatı öğrendiğini gösteren belli bir davranışta bulunursa, tebligatı öğrenmiş olacağından, usulsüz tebligat geçerli olarak kabul edilir<sup>40</sup>. Çünkü, tebligattan amaçlanan şey, bazı hususları ilgilinin öğrenmesidir. Bu yüzden, ilgili (yani, tebligat muhatabı) bunu öğrenirse, başlangıçtaki usulsüzlük ortadan kalkar ve tebligat hüküm ifade eder.

Tebligat Kanunu m. 32'deki müessesenin, kamulaştırma işlerindeki tebligat bakımından uygulanıp uygulanmayacağı bazı duraksamalara yol açmıştır. Yargıtay Genel Kurulu'nun 5.12.1962 tarihli ve 91/26 sayılı kararında şöyle denilmektedir: "... 6830 sayılı Kamulaştırma (İstimlâk) Kanunu'nun tebliğe ilişkin hükümleri (ki, tebligat konusunda genel kuralları kapsayan Tebligat Kanunu hükümlerine göre özel niteliktedir) 7201 sayılı Tebligat Kanunuyla kaldırılmış değildir. Özel bir kanun olan 6830 sayılı Kanun'un 13. maddesinde tebliğ işleminin şekli belirtilmiştir. Bu itibarla, 7201 sayılı Kanunun 32. maddesinin, yani usule aykırı olarak yapılan tebliği muhatabın öğrendiğini belirttiği tarihte tebliğ yapılmış sayılması esasının, kamulaştırma tebliğ işleminde uygulanması düşünülemez. Bankaya yatırılan paranın kamulaştırılan malın maliki tarafından alınmış olması, Kamulaştırma (İstimlâk) Kanunu'nun 13. maddesi gereğince tebliğ yerine geçmez.

37 Belgelendirme için bkz. Yılmaz/Çağlar s. 207-222.

38 Bkz. Yılmaz/Çağlar s. 371-372.

39 Örnekler için bkz. Yılmaz/Çağlar s. 375-379.

40 Bkz. Yılmaz/Çağlar s. 287-300.

Malik, sadece kamulaştırma işlemini ve parasını öğrenmekle, Kanunun onun öğrenmesini istediği bütün olayları kesin olarak öğrenmiş bulunamaz. Önemli bir hak düşüren sürenin başlangıcı olan öğrenmenin, tamamiyle özel hükümde gösterilen usule uygun bir tebliğin sonucu olması, kanunkoyucunun Kamulaştırma (İstimlâk) Kanununda tebliğe ilişkin özel hükümler koymakla güttüğü amaca da uygun olacaktır<sup>41</sup>. Yargıtay diğer bazı kararlarında da<sup>42</sup>, Hukuk Genel Kurulu'nun bu kararına yollama yaparak, Tebligat Kanunu m. 32'yi kamulaştırma işlerine uygulamama gibi bir davranışa girmiştir.

Yargıtay'ın bu görüşüne katılmaya olanak yoktur. Kanımca, Tebligat Kanunu m. 32 hükmü, kamulaştırma işlerindeki tebliğler bakımından da uygulanmalıdır. Çünkü:

Kamulaştırma Kanunu m. 13, 14'de konulan hükümler, Tebligat Kanunu'na göre özel hükümlerdir ve öncelikle uygulanmalıdır. Ancak, Kamulaştırma Kanunu, kamulaştırma işlerindeki tebliğler açısından yalnızca belli bazı esaslar (özellikler) koymakla yetinmiş, bunun dışında başka birşey söylememiştir. Bu yüzden, kamulaştırma tebliğlerinde Kamulaştırma Kanunu m. 13, 14 dışında, Tebligat Kanunu'nun genel hükümlerinin uygulanacağı kuşkusuzdur. Tebligat Kanunu m. 32'deki "usulsüz tebliğ" de, Tebligat Kanunu'nun genel hükümlerindedir; bu nedenle kamulaştırma işlerinde de uygulanmalıdır. Nitekim, Danıştay da verdiği kararlarla, Tebligat Kanunu m. 32'nin kamulaştırma işlerinde uygulanacağını belirtmekte ve şöyle demektedir: "... Davacılar, istimlâk muamelesi için gerekli tebligatın 6830 sayılı Kanununun 13. maddesinde öngörülen esaslara uyulmaksızın PTT vasıtasıyla ehil olmayan küçük çocuğa yapıldığını ileri sürmekte ise de, bu yoldaki iddialar, 7201 sayılı Tebligat Kanununun 32 nci maddesi karşısında yerinde görülmemiştir"<sup>43</sup>; "... Davacı hernekadar kamulaştırma işleminin yasaya aykırı bir yöntemle adi posta havalesi ile tebliğ edildiğini ileri sürmekte ise de, 7201 sayılı Tebligat Kanununun 32. maddesinde tebliğ usulüne aykırı yapılmış olsa bile muhatabı tebliğe muttali olmuşsa muteber sayılır denildiğinden, bu husus işlemi sakatlayacak bir neden değildir"<sup>44</sup>.

41 Bkz. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 5.12.1962, 91/29 (Adalet Dergisi, 1963/3-4 s. 464-465).

42 Bkz. Örneğin, Yargıtay 5. HD 236, 1976, 4800/6475 (Arcak s. 688); Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 19.2.1982, 5-24/128 (Yargıtay Kararlar Dergisi 1982/10 s. 1376-1379)

43 Danıştay 6. Daire 17.6.1975, 3775/3407 (Fevzi Karagözoğlu, Kamulaştırma, Ankara, 1978, s. 311-313).

44 Danıştay 6. Daire 18.3.1981, 3950/824 (Danıştay Dergisi, 1982/44-45, s. 309-310).

Tebliğat Kanunu m. 32, usulsüz tebliği öğrenen kimsenin, beyan ettiği tarihte tebliğin yapılmış olduğunu benimsemekte ve tebligatla başlaması gereken sürelerin, bu tarihten itibaren hesap edilmesi gerektiğini düzenlemektedir. Bu maddenin uygulanması açısından, Yargıtay muhatabın tebligatı öğrendiğini gösteren belli davranışlarda bulunması halinde de, Tebliğat Kanunu'nun 32 nci maddesini uygulamaktadır. Örneğin, "Davalı, dava arzuhalinin tebliği işlemine muttali olmuş ve duruşmada vekil marifetiyle temsil edilmiş bulunduğundan tebligatın usulsüzlüğü ileri sürülemez"<sup>45</sup>; "Davalı adına çıkarılan davetiye ve giyap kararları (H) adındaki kişiye tebliğ edilmiş ise de, kendisi 17.7.1968 gün ve 6.5.1974 günlü duruşmalara geldiğine ve böylece tebliğe muttali olduğuna göre 7201 sayılı Tebliğat Kanununun 32. maddesi uyarınca sözkonusu tebligat muteber sayılır"<sup>46</sup>. "Borçlu itirazında tebligatın usulsüzlüğünden bahsedip borcun ödenmediğinden bahisle takibin şekline göre icra hâkimliği nezdinde itirazda bulunmuştur. Ödeme emri tebligatı usulsüz olsa bile, borçlu 4.4.1978 tarihinde huzurunda yapılan hacizle tebliğe muttali olmuştur. 7201 sayılı Tebliğat Kanunu 32. madde uyarınca tebliğ tarihi 4.4.1978 sayılır..."<sup>47</sup>. Yine, Yargıtay'a göre, muhatap belli davranışlarıyla tebliğe muttali olduğunu gösterirse, buna rağmen tebliğin usulsüz olduğunu belirtirse, bu, doğruluk (objektif iyiniyet) kuralları ile bağdaşmaz<sup>48</sup>.

Kanımca, yukarda anılan<sup>49</sup>, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun kararının gerekçesindeki "Tebliğat Kanunu'nun 32. maddesinin

45 Yargıtay 11. HD 11.10.1973, 3361/3852 (Resmi Kararlar Dergisi 1974/1-2 s. 73).

46 Yargıtay 14. HD 11.1.1977, 6019/73 (Yılmaz/Çağlar s. 292 dn. 11)

47 Yargıtay 12. HD 12.10.1978, 8312/8092 (Yargıtay Kararlar Dergisi, 1979/1 s. 90).

48 "...Gerçi tebligatın 7201 sayılı Tebliğat Kanunu'na göre yapılması gerektiği hususu 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 132. maddesinin açık hükmü gereğidir. Ne var ki, Tebliğat Kanunu'nun 32. maddesi hükmüne göre, (tebliğ usulüne aykırı yapılmış olsa bile muhatabı tebliğe muttali olmuş ise muteber sayılır). Tebliğe ait 29.1.1969 tarihli müfettiş tutanağında davalı işverenin 15 gün sonra kendisinden istenen defter ve kayıtları açıkça bildirdiği anlaşılmaktadır. Tutanak, işverence de, bir kaydı ihtirazi sözkonusu olmaksızın imzalanmıştır. Muhatabın tebliği muttali olmadığı söylenemez. Hatta bu yolda bir savunma afaki iyiniyet kurallarına dahi uygun düşmez" (Yargıtay 10. HD 30.9.1974, 3939/5791: Yılmaz/Çağlar s. 293-294): "... Tebliğat usulüne aykırı yapılmış olsa bile, muhatabı muttali olmuş ise, geçerli sayılacağı Tebliğat Kanunu'nun 32 nci maddesi gereğidir. Nitekim, ölçümleme 12.4. 1969 tarihinde davacılar tebliğ edilmiş, bu suretle davacılar, ölçümlemenin istendiği halde belgelerin gösterilmemesi nedeniyle yapıldığını öğrenmişlerdir. Buna rağmen duruşma sırasında dahi davacılar belgelerini gösterememişlerdir. Artık tebligattan haberdar olmadıkları savunması evrensel nitelikteki afaki iyiniyet ilkesiyle de bağdaşmaz (Yargıtay 10 HD 1.2.1974, 298/1615: Yılmaz/Çağlar s. 294).

49 Bkz. yuk. dn. 41'de anılan karar.

kamulaştırma tebliğ işlemlerinde uygulanamayacağı" yollu genel-sonuç hatalıdır. Tebligat Kanunu, Yargıtay'ın da belirttiği gibi, genel hükümleri içermektedir ve Kamulaştırma Kanunu'nda "usulsüz tebliğ"ın sonucu ayrıca düzenlenmediği için, genel hüküm olan, Tebligat Kanunu m. 32'nin kamulaştırma işlerinde de uygulanacağından şüphe etmemek gerekir. Belki, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun karara bağladığı somut olay bakımından, Tebligat Kanunu m. 32'nin uygulanıp uygulanamayacağı ve somut olaydaki gibi, yalnızca, bankaya yatırılmış bulunan paranın alınmasının, usulsüz tebliği, Tebligat Kanunu m. 32 uyarınca usulüne uygun hale getirip getirmediği tartışılabilir. Ancak, bu somut olaydan hareket edilerek, "Tebligat Kanunu m. 32 kamulaştırma işlerinde uygulanamaz" denilemez.

Kaldı ki, Hukuk Genel Kurulu'nun anılan kararından anlaşıldığına göre, davacının adresi bulunamadı denilerek, ilân yoluyla tebligata gidilmiş ve davacı bu ilândan haberdar olarak bankadaki parayı çekmiştir. Çünkü, anılan kararda şöyle denilmektedir: "... Dosya içindeki... evraka göre, davacı Beyoğlu İstiklâl Caddesinde belli ikametgâh ve iş sahibi olup tebligata elverişli ikametgâhı istimlak edilen gayrimenkule ait kayıta da gösterilmiştir. Buna rağmen davalı Belediye'ce ikametgâhı meçhul sayılarak ilânen tebligat yoluna gidilmiştir. Mahkemece de, kanunî sebep ve şartlar mevcut olmaksızın ilân suretiyle yapılan bu tebligatın muteber olmadığı ve dava müddetinin hesabında esas tutulmamayaacağı kabul edilmiştir. Mahkeme, bu kabulüne rağmen, davacı emrine bankaya yatırılan parayı davacının bankadan tahsil ettiği tarihten itibaren 15 gün içinde dava açmadığından bahisle reddetmiştir... (6830 sayılı Kanun'un 13. maddesine) uygun olarak tebligat yapılmadığı hallerde, hak düşüren onbeş günlük süre işlemez. Davacının bankaya yatırılan parayı bankadan çekmesi, kanunun şekil ve şartlarını tayin ettiği tebliğ yerine kaim olamaz". Yani, olayda kamulaştırma yapan idare, taşınmaz malın sahibinin adresi meçhul imiş gibi gazete ile ilân yoluna gitmiş ve davacı bu ilânı görmüş (yani, ilân yoluyla yapılan tebligattan haberdar olmuş) ve parayı bankadan çekmiştir. Bu olay, tipik bir usulsüz tebliğ olayı olup, Tebligat Kanunu m. 32'nin tam uygulama alanı içerisindedir. Çünkü, hernekadar davacının adresi, bilinen bir adres olmasına karşın, gazete ile usulsüz olarak tebligat yapılmışsa da, davacı gidip bankadan parayı çektiğine göre, davranışıyla, usulsüz tebligata muttali olduğunu göstermiştir. Teb-

ligattan amaç, ilgilinin tebligatı öğrenmesi olduğuna ve davacı da tebligatı öğrendiğine göre, artık onun tebligatı halâ öğrenememiş bulunduğunu söylemesi ve kendisine, mutlaka yeniden usulüne uygun şekilde tebligat yapılmasını beklemesi, Yargıtay'ın yukarda<sup>50</sup> verilen genel uygulamasına ters olduğu gibi, doğruluk (objektif iyiniyet) kurallarına da uygun düşmez<sup>51</sup>.

Eğer, Hukuk Genel Kurulu'nun kararına konu olan somut olayda, ilân yoluyla tebligat yapılmamış ve Kamulaştırma Kanunu m. 13, 1'de öngörülen bilgi/belgeler hiçbir şekilde ilgilinin (davacının) ittilama (öğrenmesine) sunulmamış olsa idi ve davacı bir rastlantı sonucunda, bankaya kendi adına para yatırıldığını öğrense ve gidip parayı çekmiş olsa idi, işte belki o zaman, Kamulaştırma Kanunu m. 13'ün öngördüğü tebligat gerçekleşmemiş olur ve dava açma süresi işlemeye başlamazdı. Çünkü, Kamulaştırma Kanunu m. 13'de anılan bilgi ve belgelerin tebliği, dava açılması için gereklidir. Oysa, olayda, bu belge ve bilgiler, usulsüz de olsa, gazete ile ilân edilmiş ve davacı bunu öğrenmiştir; bu durumda, Tebligat Kanunu m. 32'nin uygulanmasında tereddüt edilmemek gerekirdi. Nitekim, benzer olaylarda Danıştay, posta havalesi ile yapılan tebligatı ve küçük çocuğa yapılan tebligatı, Tebligat Kanunu m. 32'yi uygulayarak kabul etmektedir<sup>52</sup>.

Bu nedenlerle, Hukuk Genel Kurulu'nun eleştirdiğim bu kararını yerinde bulmuyorum.

### E) Sonuç

Tebliğ işlerinde, Tebligat Kanunu genel hükümleri içermektedir. Tebligat Kanunu'nun konuluş amacı, tebliğ işlerindeki çeşitliliğe son vermek ve tebliğ işlerini basit, kolay ve tekdüzeliğe indirmektedir. Ancak, yasakoyucu bazı özel yasa hükümlerinde, diğer bazı tebligat hükümleri koyma yoluna gitmektedir. Uygulama göstermiştir ki, Tebligat Kanunu'ndaki genel kurallara ne kadar çok özel hüküm getirilir ve ne kadar çok ayrıksal (istisnai) hüküm konulur ise, usulsüz tebliğlerin sayısı o oranda artmaktadır. Bu yüzden yasakoyucunun özel hükümler getirirken, Tebligat Kanunu'nun sistemine olabildiğince bağlı kalması ve hatta tebliğ işlerini, olabildiğince Tebligat Kanunu'na yollama yaparak çözümlenmesi uygun olur.

50 Bkz. yuk. dn. 45, 46 ve 47'de örnek olarak anılan kararlar.

51 Bkz. yuk. dn. 48'de anılan kararlar.

52 Bkz. yuk. dn. 43 ve 44'de anılan kararlar.

Kamulaştırma Kanunu, İstimlâk Kanunu'na oranla, tebligat açısından daha isabetli bazı hükümler getirmekte ise de, yine de bazı duraksamalara yolaçabilecek bir düzenleme içindedir. Kanunun uygulanmasında umut edilir ki, duraksamalara yolaçabilecek hususlarda Tebligat Kanunu'nun getirdiği sistem hep gözönünde bulundurulsun ve yararına kamulaştırma yapılan idare ile diğer ilgililer, tebligat işleminin sırf biçimselliğinden istifade ederek haklarının özünden ne fazla ne de az menfaat elde etsinler!